

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas

Reding, Augustin

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

Corollarium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38717

Assumptionis. *Cap. Alma mater. de sent. Excomm. in 6.* Ex quibus videre est, paulatim interdicto nihil ferme, præter interdicti nomen, esse relictum, quod argumentum est, eos ipsos, quibus utilia maximè sunt interdicta, molestiam & periculum eorum agnovisse.

40. *Tertio.* Interdicta sæpius esse ab Ecclesijs spreta & contempta. Quis enim ignoret, quàm nihili fecerit Ecclesia Gallicana interdicta in Regnum Franciæ lata tum à Bonifacio tempore Philippi Pulchri, tum à Julio tempore Ludovici XII. tum etiam aliàs ab alijs Pontificibus? Quis nesciat, Rempulicam Venetam interdictum Pauli V. ita irritum judicasse, ut ab eo ne quidem post pacem initam, absolvi se, passa fuerit. Cùm etiam Innocentius VIII. Brugenses, Gandavenfes, & Iprenses interdicti subijcere tentasset, ab ejus sententiâ advocatus Regius provocavit, & Senatus Parisiensis interdictum irritum esse, pronuntiavit, teste Chopino.

41. *Quarto.* Ex hæcenus deductis patère, interdictum Ecclesiasticum, quod in Regnum, Provinciam, Civitatem, aut Parochiam ob Regis, aut alterius peccatum fertur, rem esse novam, & odiosam, ne dicam, ferè semper injustam & iniquam: repugnare etenim æquitati videtur, innocentes cum noxijs involvi, & ob unius peccatum puniri universam societatem; præsertim cùm Reges & Principes, propter quorum peccata Ecclesiæ interdictio subijci solent, non sint præcipua Societatis Ecclesiasticæ, prout Ecclesiastica est, membra. Quod tamen ita intelligendum est, ut non omnis interdictorum usus sit damnandus, sed quòd caute & raro usurpetur.

Refutatio istarum Exceptionum.

42. *Exordiendo à quartâ & ultimâ exceptione,* disquiro ex Eliesio, quomodò Christianissimi Regis sui bella iusta pronuntiare valeat, cùm eorundem tamen effectus tot millia animarum præcipiter ad tartara, ac præter immensa insolentium militum flagitia, ut hostium vinci possit iniquitas, tot innocentes noxijs permixtos, oporteat, circa fortunæ & vitæ Bona gravissimè lædi, imò interfici? Scio, ab ipso responsum iri, hæc ingentia bellorum mala *per accidens* duntaxat, ac *indirectè* se habere ad belli iusti actiones, dum per hoc Rex unice intendit, jus suum prosequi. Sicut ergo Theologus ille non iniquum ducit, quòd in bello etiam iusto necessum sit, innocentes *per accidens* involvi cum noxijs, quodque ob unius Regia jura temerantis nequitiam, universa Civitas seu regio aliqua puniatur, sic pariter respondeat sibi ad illam *quartam* exceptionem.

43. *Quinimò Pontificum Romanorum pietas* in casu generalis interdicti tam studiosè invigilat pro innocentibus, ne paria cum noxijs damna pati debeant, ut propterea facta sint ea indulta Apostolica, quæ ipsemet Eliesius in 2. *sua Except.* enumerat. Quis verò dixerit, interdicta generalia adversùs aliquod

seu Regnum, seu Rempulicam, propter Regis, aut Principis, aut Statùs iniquitatem, ac pertinacem inobedientiam vibrata minùs æqua & iusta fuisse ex eo, quòd ab ipsismet rejs, eorumque fautoribus, viris etiam Ecclesiasticis, spreta & pro irritis habita fuerint? Hoc sanè foret perinde, ac Christianissimi Regis arma in bello *secundùm Theologorum suorum sententiam* iusto, iniquitatis insimulare ex hoc, quòd ipsis tum vi militari, tum acriori calamo resistatur, eorumque injustitia passim redarguatur. Hinc proinde *prima* Eliesij exceptio facilè eliditur, dum interdicta generalia ad tuendam auctoritatem Ecclesiasticam, adinventam quidem pronuntiat, ad Populi tamen indevotionem, hæresumque pululationem, animarumque infinita pericula progignenda, perquam proclivis dicit: quia namque finis ille *directè* ac *per se* intentus æquus & sanctus est, asserere oportet, mala inde *per accidens* duntaxat ac *præter intentionem* eventientia, moraliter haud imputari, maximè cùm ijs præcavendis satis congrua, à Romanis Pontificibus adhiberi soleant remedia in *dicta 2. Except.* enumerata: aperto sanè argumento, sanctum illum tuendæ Ecclesiasticæ auctoritatis finem, tam purè intendi à Summis Pontificibus, ut non sinant, cum contaminari ex effectibus pravis, solum *indirectè*, ac *per accidens*, seu *præter intentionem ipsorum* forsan eventuris.

44. Unde postea etiam, interdicta generalia usque ad Gregorium VII. fuisse rariora, maximè dum vel Christianis Imperatorum adhuc Ethnicorum regimini subiectis, vel Regibus Christianam Religionem jam professis, sanctæ Ecclesiæ, Divinæque Legis servandæ majus studium habentibus, ratio non admittebat hujusmodi interdictorum usum: at eorum, rarior licèt, ab ipsomet etiam Eliesio asserta inflectio, jam noletur ex ipsius quoque antiquitatis sanctâ disciplina comprobari.

Corollarium.

An etiam in ipsos mortuos ferri possit excommunicatio?

46. *Brevi summâ hîc complectemur, quæ Eliesius à pag. 290. usque ad pag. 292. digessit.* Illa namque quaestio vel intelligitur de propriâ & verâ excommunicatione, quæ est actus Clavium Ecclesiæ, minimè protensarum super mortuis. Vel intelligi potest de continuatione excommunicationis in vivis contractæ, & per absolutionem legitimam non ablata, vel etiam de excommunicatione *impropria*, detestatione scilicet memoriæ nefarij alicujus & facinorosi defuncti, vel etiam pro detractione seu erasure nominis ex Dypticis, seu Tabulis Ecclesiasticis in publico recitati contactus. Hæc igitur posterior, non illa prior excommunicatio ferri potest in mortuos. Quamvis enim Vigilius in constituto improbabile videatur, Sacerdotes in pace Ecclesiasticâ defunctos ex aliquâ post mortem ipsorum manifestâ causâ subijci anathemati, hoc

hoc tamen aliquam admittit moderationem ex *Can. Concilij Africani*, in quo statutum erat de Episcopis defunctis, qui hæreticis suas facultates reliquerint, ut post mortem anathemati subjicerentur: per hoc enim vel indiebatur anathema in vitâ jam contractum, vel excommunicatio *impropiè* duntaxat dicta. Nam uti Gelasius in *Epist. ad Episcopos Dardaniæ* ait. *De eo, qui Divino judicio jam constitutus est, nobis fas aliud non est, præter id, in quo eum dies supremus invenit.*

S. V.

De effectibus Excommunicationis.

47. **E**Xcommunicationis mortalis effectum *primarium* Elliesij *presentis Dissert. 3. cap. 3.* ait, esse, ut aliquis ex albo Christianorum expungatur, & Synaxi, Eucharistiâ, precibus communibus, ac cæteris officijs, quibus societas & communio Christianorum cohæret, indignus esse pronuntietur: id enim significare verba Christi: *Sit tibi sicut Ethnicus & publicanus.* Quemadmodum enim societas civilis servatur cum Ethnicis & Publicanis, ita per excommunicationem non excludi homines à societate civili, nec ijs privari officijs, adjumentis, & bonis, quæ ipsis tanquam hominibus & Civibus jure naturali, Gentium & civili debentur. Verùm ex his posterioribus verbis resultat difficultas; *An nullo profus modo valeat excommunicatio privare commercijs jure civili, imò & Gentium concessis?*

ARGUMENTUM I. Elliesij.

48. **H**ic Auctor *present. pag. 293.* rem hanc ita prosequitur. Itaque primus ac præcipuus, imò *strictè loquendo*, unicus excommunicationis effectus est privatio officiorum spiritualium, non eorum, quæ juri naturali, gentium, aut civili debentur, cujusmodi est conjugum habitatio, parentum in liberos, liberorum in parentes, consanguineorum inter se, ac Regum in subditos, & subditorum in Reges officia necessaria. Quod verò spectat ad libera, ut amicitia, mutui convictus & alia ejusmodi, hæc licet non videantur jure *Divino* prohibita esse, ab ipsis tamen Apostolorum temporibus in usu fuisse, hæc excommunicationis denegare, constat ex B. Paulo multis in locis; mandatque Joannes, *nolite eum recipere in domum, nec ave ei dixeritis, qui enim dicit illi ave, communicat ejus operibus malignis.*

Responsio.

49. **M**itra profectò in præsentem videtur Elliesij *elissio*, qui cum unicum excommunicationis *strictè ac propriè* sumptæ effectum coarctasset ad privationem officiorum spiritualium, mox tamen Apostolorum exemplo convictus, excommunicationis vim extendit ad mutui convictus, aliisque civilia commercia libera deneganda. Et hinc ansam arri-

pit distinguendi duplicem, *primarium* scilicet, ac *secundarium* excommunicationis effectum. *Primarium* ergo ac *proprium* hujus censure effectum dicit, esse exclusionem à jure, quod habet quis in societate fidelium & Christianorum, & privationem eorum officiorum, quæ Christianis debentur, uti sunt Eucharistica communio ac preces communes. *Secundarium* verò & minus *proprium* ex jure duntaxat *positivo* subsistentem effectum, ait esse, ut cum excommunicatis familiaritas, convictus, & colloquium non ineat, quando nulla necessitas, aut utilitas ad id cogit. Hinc subinfert, longè districtius esse præceptum, ut arcerentur excommunicati à Synaxibus, & precibus communibus, quam ut privarentur confortio familiari; prout ibidem fulius explicat.

ARGUMENTUM II. Elliesij.

Pergit hic Auctor hanc in modum differere. Tameñ vulgò dicantur excommunicati privari bonis, hoc verò significatis:

Os, orate, vale, communico, mensa, negat. Altero tamen versiculo mox restituit, quod illo auferebatur. Ita enim habet ille posterior versus:

Vtile, lex, humile, res ignorata, necesse.

Quo nempe significari, legem excommunicationis superiori versiculo indicatam, non habere locum tum inter virum & uxorem, nec non inter parentes, liberos, & consanguineos, nec non herum & famulos. Tum si nesciatur esse excommunicatus, aut dum hoc scitur, speret quis, suam familiaritatem illi utilem fore ad respiscientiam. Tum si utilitas, aut negotia postulent, quempiam loqui cum excommunicatis, etiam de panem. Cæterum præfactus Parisiensis Doctor ad hæc duo capita reducit causas, quibus non solum liceat, sed oporteat cum excommunicatis communicare in civilibus: nempe quando officium aliquod est debitum, vel quando necessitas, aut utilitas exigat communionem cum excommunicato.

Exceptio.

AD majorem rei præsentis elucidationem videtur operæpretium, ex *alibi* deductis principijs dare rationem, quomodo, & ex quo fundamento censura Ecclesiastica valeat extendi ad bonorum & Jurium temporalium privationem. In pœnis scilicet infligendis Justitiæ ratio duo requirit, justam causam, & legitimam auctoritatem. Si de hæc sit agendum, noscitur ea consistere ex clavibus Ecclesiæ. Istæ verò claves sunt per Christum dotatæ *indefinitè* ligandi & solvendi potestate super quodcumque *morale*, in Regnū cælorum ordinabile protensa. Eo ipso autem, quod privatio jurium & bonorum temporalium nata sit hominem infligare ad respiscientiam, & pœnitentiam, ut, dum hæc mediante, sit reconciliatio erga Deum & Ecclesiam, valeat obtineri restitutio *episcopalis* jurium